

Journal of Child, Literature and Language Education – JCLLE

<http://dergipark.gov.tr/ceded>

Received date: 15.03.2019

Accept date: 10.09.2019

Pre-school Teachers' Views on Sexual Education

Tuğçe GÜZELYURT*, Ömür YALÇINKAYA**, Ülkü SALUCI***, Hifi ÖGLÜ****, Rahim ÜRÜM*****

Abstract. Pre-school education is the period in which children acquire knowledge and skills that will be effective throughout their life. One of the trainings taught to the child during this period is sexual education. The question of how sexual education should be given in preschool period has been a controversial topic among researchers. The content of sexual education in pre-school period is classified as: children's questions about the sexuality, body recognition and protection against abuse. The knowledge level of preschool teachers and their approach to children and families are considered important during this education. Accordingly, the aim of study is to determine the perception of pre-school teachers for sexual education in pre-school period. The study group consists of 41 preschool teachers working in pre-school education institutions within the Ministry of National Education in Silopi district of Şırnak in 2018-2019 academic year. The data in the study were collected by interview form which was formed by the researchers. The data were analyzed with descriptive analysis technique and content analysis technique. As a result, it is thought that preschool teachers are partially sufficient in terms of the content and skills of sexual education and are reluctant to provide sexual education.

Keywords: Pre-school education, sexual education, sexual abuse, teachers' opinion.

*^{ID} Şırnak University Silopi Vocational School, Child Development, Şırnak, Turkey; tugce.guzelyurt@hotmail.com

**^{ID} Şırnak University Silopi Vocational School, Child Development, Şırnak, Turkey omuryalcinkaya1995@gmail.com

***^{ID} Şırnak University Silopi Vocational School, Child Development, Şırnak, Turkey; ulkusaluci.73@gmail.com

****^{ID} Şırnak University Silopi Vocational School, Child Development, Şırnak, Turkey; hifioglu@gmail.com

*****^{ID} Şırnak University Silopi Vocational School, Child Development, Şırnak, Turkey; rahimeurun73@gmail.com

Okul Öncesi Öğretmenlerinin Cinsel Eğitime İlişkin Görüşleri

Tuğçe GÜZELYURT¹, Ömür YALÇINKAYA², Ülkü SALUCI³, Hifi ÖGLÜ⁴, Rahim ÜRÜM⁵

Öz. Okul öncesi eğitim çocuğun tüm yaşamında etkili olacak bilgi ve becerilerin kazanıldığı dönemdir. Bu dönemde çocuğa sunulan eğitimlerden biri de cinsel eğitimidir. Okul öncesi dönemde cinsel eğitimin nasıl sunulması gerektiği araştırmacılar tarafından tartışılan bir konu olmuştur. Okul öncesi dönemde cinsel eğitimin içeriği; çocukların cinsel içerikli soruları, bedenini tanıması ve istismara karşı korunması şeklinde gruplandırılmaktadır. Bu eğitimin sunulmasında okul öncesi öğretmenlerinin bilgi düzeyi, çocuklara ve ailelere yaklaşımı önemli görülmektedir. Bu bilgiler doğrultusunda çalışmanın amacı, okul öncesi dönemde cinsel eğitime yönelik okul öncesi öğretmenlerinin görüşlerini belirlemektir. Araştırmanın çalışma grubu 2018-2019 eğitim-öğretim yılında Milli Eğitim Bakanlığına bağlı Şırnak ilinin, Silopi ilçesinde okul öncesi eğitim kurumlarında görev yapan 41 okul öncesi öğretmeninden oluşmaktadır. Araştırmada veriler araştırmacılar tarafından oluşturulan görüşme formuyla toplanmıştır. Elde edilen veriler betimsel analiz ve içerik analizi tekniğiyle analiz edilmiştir. Sonuç olarak okul öncesi öğretmenlerinin cinsel eğitimin içeriği ve kazandırılması hedeflenen beceriler konusunda kısmen yeterli oldukları ve cinsel eğitim sunma konusunda isteksiz oldukları belirlenmiştir.

Anahtar kelimeler: Okul öncesi eğitim, cinsel eğitim, cinsel istismar, öğretmen görüşü.

¹ Şırnak Üniversitesi, Silopi MYO, Çocuk Gelişimi Programı., Şırnak, Türkiye, tugce.guzelyurt@hotmail.com

² Şırnak Üniversitesi, Silopi MYO, Çocuk Gelişimi Programı, Şırnak, Türkiye; omuryalcinkaya1995@gmail.com

³ Şırnak Üniversitesi, Silopi MYO, Çocuk Gelişimi Programı, Şırnak, Türkiye; ulkusaluci.73@gmail.com

⁴ Şırnak Üniversitesi, Silopi MYO, Çocuk Gelişimi Programı, Şırnak, Türkiye; hifioglu@gmail.com

⁵ Şırnak Üniversitesi, Silopi MYO, Çocuk Gelişimi Programı, Şırnak, Türkiye; rahimeurun73@gmail.com

1. Giriş

Çocuğun mevcut yapısını oluşturan ve birbirini etkileyen birçok gelişim alanı bulunmaktadır. Bu alanlar, fiziksel gelişim, sosyal-duygusal gelişim, bilişsel gelişim, dil gelişimi ve cinsel gelişimdir. Çocuğun cinsel gelişiminin yetişkin cinselliğiyle karıştırılması, ayıp ve günah kavramlarıyla ele alınması gibi nedenlerle cinsel gelişim ihmal edilmektedir (Acer ve Artan, 2000; Sevim, 2017). Cinsel eğitim genel tanımıyla, çocukların fiziksel, sosyal-duygusal, zihinsel ve cinsel gelişimini takip, cinsiyet özellikleri ve rollerini anlamaları için sunulan bilgilendirme ve farkındalık sürecidir (Kadioğlu Polat ve Üstün Budak, 2016). Okul öncesi dönemde merak duygusunun hız kazanmasıyla birlikte cinsel gelişimin de artması çocukların bedenlerini tanımaları, dünyaya nasıl geldikleri gibi soruları da beraberinde getirmektedir. Bu süreçte çocuğa sunulacak doğru ve yeterli bilgi istenmedik sonuçları sağlayabilecekken yanlış yanıtlar ya da hiç verilmeyen yanıtlar istenmedik sonuçlara neden olabilmektedir. Öncelikle okul öncesi dönem çocuğunun sorduğu cinsel içerikli soruların ve oyunların gelişimsel olarak normal olduğu bilinmelidir. Bu durum cinsel eğitimin kim tarafından, ne zaman ve nasıl verileceği konusunu düşündürmektedir (Tuzcuoğlu ve Tuzcuoğlu, 2004).

Cinsel eğitimin çocuğa kimin tarafından verileceği konusunda değişik görüşler bulunmaktadır. Kimi uzmanlar ailede anne baba tarafından, kimi uzmanlar da okulda eğitimciler tarafından verilmesinin daha doğru olduğu görüşünü bildirmektedir (İşler ve Gürşimşek, 2018). Günümüzde öncelikle ailede başlatılması daha sonra da okulda pekiştirilmesi ve kalıcı hale getirilmesi görüşü yaygındır (Eliküçük ve Sönmez, 2011). Cinsel eğitime yönelik ailenin olumlu tutumu çocuk üzerinde olumlu etki yaratmaktadır. Çocuğun cinsel içerikli sorularına çocuğun güvendiği yetişkinlerin (anne, baba, öğretmen vb.) yanıt vermesi çocuğun yanlış kaynaklara yönelmesini engelleyecek en önemli etkendir (Bayrak, Başgül ve Gündüz, 2011; Alkan Ersoy, 2015). Çocukların yoğun olarak cinsel içerikli sorular sorduğu dönem okul öncesi dönemdir. Bu dönemde çocukların sorularına bilimsel gerçekliğe uygun ve yalın bir dille yanıt verilmelidir (Tuzcuoğlu ve Tuzcuoğlu, 2004). Yaş grubuna göre cinsel içerikli sorular farklı olabileceği için cinsel eğitimin içeriği çocuğun yaşına ve gelişim özelliklerine uygun olmalıdır (Sungur, 1998; Taşçı, 2010). Çocukların düşünme yapıları yetişkinden temel olarak üç yönden farklıdır. İlk fark çocuğun meraklı olması ve oyunu sevmesidir. İkinci fark çocukların her konuda olduğu gibi cinsellik konusunda da doğal ve açık olmasıdır. Son olarak da çocuk ve yetişkin arasında biyolojik ve zihinsel farklılıklar bulunmaktadır. Çocukların erken dönemde cinsel farklılıklarını ya da rollerini fiziksel ve davranışsal ipuçları ile gösterdikleri bilinmektedir (Deniz, 2012; Ünüvardır, 2012; Sevim, 2017).

Çocukların gelişimsel özelliklerini bilerek cinsel eğitim vermek çocuğa karşı yapılan cinsel istismar vakalarını da azaltabilmektedir. Cinsel istismar, gelişim özellikleri yönünden çocuğun hazır olmadığı ve toplumsal süreçlerle kanuna uygun olmayan cinsel davranışlara maruz bırakılmasıdır (San Bayhan ve Artan, 2005). Cinsel istismara yönelik durumlar; cinsel

ilişki, özel bölgelere dokunma veya izleme, çocuklara cinsel içerikli görselleri izletme, çocuğu fuhuş ve porno için kullanmadır (Putnam, 2003; Gültekin, Ruban, Akduman ve Korkusuz, 2006; Koçtürk, 2016). Bu durumların engellenmesi için cinsel eğitimin hem aileye hem de çocuğa verilmesi gerekmektedir (Gökdeniz, 2008). Bu bilgilerin verilmesinde önemli rollerden biri de öğretmenlerindir. Öğretmenler hem çocuğa hem de aileye cinsel eğitim verebilecek bilgi ve tutuma sahip olmalıdır (Bulut Bedük, 2016). Bu bilgiler doğrultusunda çalışmanın amacı okul öncesi dönemde cinsel eğitime yönelik okul öncesi öğretmenlerinin görüşlerini belirlemektir.

Araştırma kapsamında ortaya konacak sonuçların göreve yeni başlayan okul öncesi öğretmenleriyle dezavantajlı bölgelerde çalışan okul öncesi öğretmenlerine cinsel eğitim konusunda rehber olması ve araştırmacıları cinsel gelişim alanında dezavantajlı çocuklara yönelik yeni araştırmalar yapmaya teşvik etmesi yönünden katkı sağlayacağı düşünülmektedir. Araştırmada aşağıdaki soruya yanıt aranmıştır.

1. Dezavantajlı bölgelerde görev yapan okul öncesi öğretmenlerinin cinsel eğitime yönelik bilgilerinin alanyazına uygunluk düzeyi nedir?

2. Yöntem

Araştırmanın bu bölümünde araştırmanın modeli, çalışma grubu, verilerin toplanması ve verilerin analizi ile ilgili bilgilere yer verilmiştir.

2.1. Araştırmanın Modeli

Araştırmada okul öncesi öğretmenlerinin cinsel eğitime yönelik görüşlerini incelemek amacıyla nitel araştırma desenlerinden olgu bilim deseni uygulanmıştır. Olgu bilim deseni farkında olunmasına rağmen derinlemesine bir anlayışa sahip olunmayan olguların ortaya çıkarılmasını ve yorumlanmasını amaçlanmaktadır (Büyüköztürk, Çakmak Kılıç, Akgün, Karadeniz ve Demirel, 2015). Okul öncesi öğretmenlerinin cinsel eğitime yönelik görüşleri mesleki deneyimleri ve görev yaptıkları bölgenin koşulları kapsamında incelendiği için olgu bilim deseni kullanılmıştır.

2.2. Çalışma Grubu

Çalışma grubunun seçiminde önce kolay ulaşılabilir durum örnekleme yoluyla 2018-2019 eğitim-öğretim yılında Milli Eğitim Bakanlığına bağlı Şırnak ili, Silopi ilçesinde okul öncesi eğitim kurumlarında görev yapan öğretmenlere ulaşılmıştır. Çalışmayı gönüllü olarak kabul eden 41 okul öncesi öğretmeni çalışma grubunu oluşturmaktadır.

Tablo1’de belirtildiği gibi araştırmaya katılan öğretmenlerinin cinsiyeti kadın (f=38) ve erkektir (f=3). Katılımcılar 20-25 (f=19), 26-30 (f=15), 31-35 (f=4), 36-40 (f=1), 41 ve üstü (f=2) yaş aralığındadır. Katılımcılar ön lisans (f=15), lisans (f=25) ve lisans üstü (f=1) eğitim almıştır. Katılımcıların mesleki deneyimi 0-3 yıl (f=28), 4-6 yıl (f=9), 7-10 yıl (f=3), 11-üstü (f=1) yıl arası deneyime sahiptir.

Tablo 1
Okul öncesi öğretmenlerinin demografik özellikleri

		f	%
Cinsiyet	Kadın	38	92,6
	Erken	3	7,31
Yaş	20-25	19	46,34
	26-30	15	36,58
	31-35	4	9,75
	36-40	1	2,43
	41 ve üstü	2	4,87
	Eğitim	Ön lisans	15
	Lisans	25	60,97
	Lisans üstü	1	2,43
Mesleki Deneyim	0-3	28	68,29
	4-6	9	21,95
	7-10	3	7,31
	11-üstü	1	2,43

2.3. Verilerin Toplanması/Süreç

Veri toplama aracının yapılandırılması için, öncelikle araştırma konusuna yönelik alanyazın taranmış ve araştırmacılar tarafından görüşme formu oluşturulmuştur. Görüşme formunda demografik özelliklere yönelik dört soruya ve cinsel eğitime yönelik beş soruya yer verilmiştir. Veriler toplanmadan önce 10 okul öncesi öğretmeniyle pilot çalışma yapılmıştır. Uygulama sonrası öğretmenlerin birlikte değerlendirdiği iki soru birleştirilmiş ve bir soru da araştırma kapsamından çıkarılarak soru sayısı azaltılmıştır. Böylelikle demografik özelliğe yönelik dört soru ve cinsel eğitime yönelik üç soru olmak üzere görüşme formunun son şekli verilmiştir. Son şekli verilmiş görüşme formu Silopi İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü izniyle (Ek1) okul öncesi öğretmenlerine uygulanmıştır. Görüşmeler esnasında, etik kurallar gereği okul öncesi öğretmenlerinin isimleri Ö1, Ö2, Ö3... şeklinde ifade edilmiştir.

Araştırmada aşağıdaki sorulara yanıt aranmıştır.

- 1.Okul öncesi dönemde cinsel eğitimin kapsamı nelerdir?
- 2.Cinsel eğitimle kazandırılması hedeflenen beceriler nelerdir?
- 3.Okul öncesi dönemde cinsel eğitim verilmesine yönelik aile tutumları nasıldır?

2.4. Verilerin Analizi

Araştırmada elde edilen veriler betimsel analiz ve içerik analizi tekniğiyle analiz edilmiştir. İçerik analizi, elde edilen verilerin gruplandırılması ve yorumlanmasıdır (Büyüköztürk, Çakmak Kılıç, Akgün, Karadeniz ve Demirel, 2015). Betimsel analiz tekniğinde veriler önceden belirlenen sorular veya temalar kapsamında sunulmaktadır. Bununla birlikte

katılımcıların görüşlerini etkili şekilde yansıtmak için doğrudan alıntılara yer verilmektedir (Büyüköztürk vd., 2015; Merriam, 2015). Araştırmada görüşme soruları temel alınarak temalar belirlenmiştir. Alt temalar ise, katılımcıların araştırma sorularına yönelik görüşlerinin içerik analizi tekniği ile çözümlenmesi sonucunda belirlenmiştir. İçerik analizi, metni kapsayan ilişkili kodların tespit edilmesi için sistematik olarak yapılan bir grupta ve yorumlama şeklindedir (Büyüköztürk, Çakmak Kılıç, Akgün, Karadeniz ve Demirel, 2015). Araştırma kapsamında veriler araştırmacılar tarafından incelenmiş ve benzer olan görüşler bir araya getirilerek alt temalar oluşturulmuştur. Belirlenen alt temaların güvenilirliğini tespit etmek amacıyla bir alan uzmanı daha verileri araştırmacılarından bağımsız olarak incelemiş ve alt temaları tespit etmiştir. Araştırmacıların ve alan uzmanının belirledikleri kodlar arası tutarlılığı tespit etmek amacıyla Miles ve Huberman'ın (1994) güvenilirlik formülü (Güvenirlik= Görüş Birliği/ (Görüş Birliği + Görüş Ayrılığı) kullanılmıştır. Kodlar arasında .79'luk tutarlılık olduğu belirlenmiştir. Bu oran kodların güvenilir olduğunu ortaya koymaktadır. Belirlenen tema ile alt temalar tablolarda gösterilmiş ve frekansları belirtilmiştir. Katılımcıların görüşlerini özetleyen bazı cümleler ise doğrudan alıntılarla sunulmuştur.

3. Bulgular

Tema 1: Cinsel Eğitimin Kapsamı

Araştırmada öğretmenlere yönlendirilen "Okul öncesi dönemde cinsel eğitimin kapsamı nelerdir?" sorusuna ilişkin öğretmen görüşleri bu başlık altında toplanmıştır. Bu temaya ilişkin alt temalar Tablo2'de verilmiştir.

Tablo 2

Cinsel eğitimin kapsamına yönelik bulgular

	f	%
Bedenini tanıma	23	56,09
Cinsel içerikli sorular	16	39,02
Bedenini koruma	12	29,26

Okul öncesi öğretmenleri bedenini tanımanın (f=23), cinsel içerikli soruların (f=16) ve bedenini korumanın (f=12) cinsel eğitimin kapsamında olduğunu belirtmişlerdir.

Konuya ilişkin bazı öğretmenlerin görüşleri şu şekildedir:

"Kız ve erkek ayrımını yapabilmeleri için verilen eğitim." (Ö8)

"Çocuğun tehlikelere karşı kendini korumasıdır." (Ö22)

"Vücudundaki özel bölgeleri bilmesi, kız erkek farkını öğrenmesidir." (Ö28)

Tema 2: Cinsel Eğitimle Kazandırılması Hedeflenen Beceriler

Araştırmada öğretmenlere yönlendirilen “Cinsel eğitimle kazandırılması hedeflenen beceriler nelerdir?” sorusuna ilişkin öğretmen görüşleri bu başlık altında toplanmıştır. Bu temaya ilişkin alt temalar Tablo3’te verilmiştir.

Tablo 3

Cinsel eğitimle kazandırılması hedeflenen becerilere yönelik bulgular

	f	%
Çocuğun bedenini tanınması	23	56,09
Cinsel gelişim sorularına yanıt arama	11	26,82
Bedenini koruma	10	24,36
Problem durumlarında yetişkinlerle iletişime geçme	4	9,75
Duygularını ifade etme	3	7,31
Yardımsız özbakımını karşılama	2	4,87

Okul öncesi öğretmenleri cinsel eğitim aracılığıyla çocuğa bedenini tanıma (f=23), cinsel gelişim sorularına yanıt arama (f=11), bedenini koruma (f=10), problem durumlarında yetişkinlerle iletişime geçme (f=4), duygularını ifade etme (f=3) ve yardımsız özbakımını karşılama (f=2) becerilerini kazandırmayı hedeflediklerini belirtmişlerdir. Konuya ilişkin bazı öğretmenlerin görüşleri şu şekildedir:

“Cinsiyetine uygun davranabilmeyi öğrenme.” (Ö3)

“Her şeyden önce kişisel temizliklerini yapmalarını hedefliyorum.” (Ö18)

“Bence çocuğa bedenini tanınmasını ve tehlikeye karşı korumasını öğretmek çok önemli bir konu.” (Ö27)

Tema 3: Cinsel Eğitim Verilmesine Yönelik Aile Tutumları

Araştırmada öğretmenlere yönlendirilen “Okul öncesi dönemde cinsel eğitim verilmesine yönelik aile tutumları nasıldır?” sorusuna ilişkin öğretmen görüşleri bu başlık altında toplanmıştır. Bu temaya ilişkin alt temalar Tablo4’te verilmiştir.

Tablo 4

Ailelerin cinsel eğitim hakkındaki tutumlarına yönelik bulgular

	f	%
Aileler cinsel eğitime yönelik olumsuz tutuma sahip (yasak, ayıp, günah vb.)	10	24,36
Aileler cinsel eğitim verilmesi yönünden kaygılı	7	17,07
Ailenin cinsel eğitim konusunda bilinçsiz	7	17,07
Aileler cinsel eğitim konusunda öğretmeni destekliyor	5	12,19

Okul öncesi öğretmenleri ailelerin yasak, ayıp, günah gibi algıları olması nedeniyle cinsel eğitime yönelik olumsuz tutuma sahip olduklarını (f=10), cinsel eğitim

verilmesinin aileyi kaygılandırıldığını (f=7), ailelerin cinsel eğitim konusunda bilinçsiz olduğunu (f=7) ve ailelerin cinsel eğitim konusunda öğretmeni desteklediğini (f=5) belirtmişlerdir. Konuya ilişkin bazı öğretmenlerin görüşleri şu şekildedir:

“Aile tutumları genelde soruları cevaplamaktan kaçınan bazen de baskıcı bir şekilde soru sormayı engelleyen şekillerde.” (Ö7)

“Ailelerin kendi bile cinsel eğitim nedir, neden gereklidir bilmiyor. Çocuklara cinsel eğitim vermeye kaygılıyım.” (Ö9)

“Ayıplanma, hoş görmeme kabul etmeme.” (Ö13)

“Aileler bu konu hakkında yetersiz bilgiye sahip.” (Ö23)

“Kültürden kaynaklı olumsuz bakan aileler mevcut. Bulunduğu bölgenin etkisi fazla.” (Ö29)

4. Tartışma ve Sonuç

Okul öncesi öğretmenlerinin cinsel eğitime yönelik görüşlerinin incelendiği bu araştırmada okul öncesi öğretmenlerinin çoğunluğunun çocuğa bedenini tanıtmada konusunda yeterli olduğu belirlenirken, cinsel içerikli soruları yanıtlamada, bedenini korumayı anlatmada ve çocuğun gelişimine uygun cinsel bilgi vermede yetersiz olduğu belirlenmiştir. Bu duruma kültürel yapı, ailenin tutumu ve öğretmenlerinin konu hakkında detaylı bilgiye sahip olmaması neden olabilmektedir. Bu doğrultuda cinsel eğitimin içeriği ve erken yaşlarda verilmesinin önemi konusunda öncelikle ailelerin bilgilendirilmesi gerekmektedir. Ailede farkındalık oluşması cinsel eğitimin aile ve okul olmak üzere iki yönlü desteklenmesini sağlayacaktır. Ailelere eğitim verilebilmesi için öğretmenlerin de cinsel eğitim konusunda kapsamlı eğitim alması gerekmektedir. Benzer şekilde Deniz'e (2012) göre cinsel eğitimin sağlıklı olabilmesi için aileye çocuğa öğretmene paralel eğitim verilmelidir. Gökdeniz (2008) ise çalışmasında kültürel yapının cinsel eğitim konusunda önemli olduğunu ve öğretmenlere, ailelere cinsel eğitimin nasıl verilmesi gerektiği konusunda eğitim verilmesi gerektiğini belirtmiştir. Bu bulgular araştırma bulgusunu destekler niteliktedir.

Araştırmada “Okul öncesi dönemde cinsel eğitimin kapsamı nelerdir?” sorusuna cinsel içerikli soruları ve bedenini koruma kavramlarını dahil eden öğretmenlerin lisans ve lisans üstü eğitimi aldığı belirlenmiştir. Bu durum eğitim düzeyi yönünden ön lisans eğitimi almış öğretmenlerin cinsel eğitimin kapsamı konusunda yeterli bilgiye sahip olmadığını ortaya koymaktadır. Yeterli bilgiye sahip olmayan öğretmenlerin cinsel eğitim vermesi yanlış öğrenmelere neden olabilmektedir. Cinsel eğitimin verilmemesi kadar olumsuz olan durumlardan biri de cinsel eğitimin yanlış verilmesidir. Yanlış verilen bilginin ilerleyen yıllara taşınması bilginin doğrusunun öğretilmesine engel olabilmektedir. Bununla birlikte çocukların bilmedikleri ya da yanlış öğrendikleri bilgi çocuğun bedeninin istismara açık duruma gelmesine neden olabilmektedir. Dereobalı, Karadağ ve Sönmez 2013 yılında yaptıkları “Okulöncesi eğitim öğretmenlerinin çocuk istismarı ihmali şiddet ve eğitimcilerin rolü” isimli araştırmada öğretmenlerin çoğunluğunun lisans eğitimi döneminde cinsel

eğitime yönelik eğitim aldıklarını ve sonrasında bu konuya yönelik eğitim almadıklarını belirtmişlerdir. Bununla birlikte öğretmenlerin cinsel istismara yönelik eğitimlerinin yetersiz olmasından kaynaklı istismarı önleme ya da tespit etmeye yönelik bilgilerinin de yetersiz kaldığını belirtmişlerdir. Tuzcuoğlu ve Tuzcuoğlu (2004) ise çocukların cinsel içerikli sorular sormalarının gelişimsel bir durum olduğunu, bu dönemde yetişkinlerin kaygılı olmasının ve yanlış yanıtlar vermesinin çocuk için olumsuz sonuçlara neden olacağını *Anne Ben Nasıl Doğdum?* isimli kitabında belirtmişlerdir. Benzer şekilde Bulut Bedük (2016) çocuğun bedenini tanımasının ve cinsel gelişimi hakkında bilgi sahibi olmasının istismardan korunması için temel adım olduğunu belirtmektedir. Bu bilgiler araştırma bulgusunu destekler niteliktedir.

Ailelerinin cinsel eğitime yönelik tutumları öğretmenlerin görüşleri doğrultusunda incelendiğinde, ailelerinin cinsel eğitime yönelik olumsuz tutumları olduğu, kaygılı ve farkındalık düzeylerinin düşük olduğu ifade edilmiştir. Ailelerin cinsel eğitim verilmesini yeteri kadar desteklememesi öğretmenlerin bu konuda yetersiz kalmalarında önemli nedenlerden biridir. Kültürel yapı, öğretmenin ve ailenin cinsel eğitim konusunda tabularının olması cinsel eğitimin verilememesine neden olabilmektedir. Bulut Bedük'e (2016) göre cinsel eğitimin verilmesinde aileden ve öğretmenden kaynaklanan nedenler vardır. Aileden kaynaklanan nedenler; ailelerin cinsel eğitimi yetişkin cinselliğiyle karıştırması ve cinsel eğitimin kültürel yapı içerisinde ayıp kavramıyla değerlendirilmesidir. Öğretmenlerden kaynaklanan nedenler ise, öğretmenlerin cinsel eğitimi nasıl sunacağını bilmemesi ve ailelere karşı kaygılı olmasıdır.

Sonuç olarak araştırma kapsamındaki okul öncesi öğretmenlerinin cinsel eğitimin içeriği ve kazandırılması hedeflenen beceriler konusunda kısmen yeterli oldukları ve cinsel eğitim sunma konusunda çevreden tepki alma kaygısıyla isteksizlik yaşadıkları belirlenmiştir. Bununla birlikte 0-3 yıl arası deneyime sahip ya da ön lisans eğitimi almış öğretmenlerin cinsel eğitim konusunda yetersiz olduğu belirlenmiştir. Bu durum mesleki deneyimi az olan öğretmenlerin bölgenin kültürel yapısını tanıyıp cinsel eğitim sunma konusunda yeterli olmadığını ve ön lisans eğitimi almış öğretmenlerin ise cinsel eğitim konusunda yeterli bilgiye sahip olmadığını ortaya koymaktadır.

Bu bilgiler doğrultusunda öneriler aşağıdaki gibi sıralanmaktadır;

- Okul Öncesi Öğretmenliği Bölümünde cinsel eğitim ayrı bir ders olarak verilebilir.
- Görev yapan okul öncesi öğretmenlerine cinsel eğitime yönelik hizmet içi eğitim verilebilir.
- Aileleri bilinçlendirme amaçlı zaman zaman cinsel eğitim seminerleri verilebilir.
- Cinsel eğitim programı, farklı kültürel yapılar dikkate alınarak hazırlanabilir ve Okul Öncesi Eğitim Programına dâhil edilebilir.

Kaynakça

- Alkan Ersoy, Ö. (2015). Cinsel gelişim ile ilgili temel kavramlar ve okul öncesi dönemde cinsel eğitim. İsmihan Artan (Ed.), *Cinsel gelişim ve eğitim* içinde (s. 16-17). Ankara: Hedef Yayınları.
- Acer, D., & Artan, İ. (2000). Üç ve dört yaş grubu çocukların annelerine yönelmiş oldukları cinsellik ile ilgili sorular ve annelerin verdikleri cevapların incelenmesi. *Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 13 (1), 191- 204.
- Bayrak, G., Başgöl, Ş. N., Gündüz, T. (2011). *Ailede cinsel eğitim*. İstanbul: Timaş
- Bulut Bedük, Ş. (2016). Cinsel eğitimde aileye-öğretmenlere düşen görevler ve sık karşılaşılan sorunlar ile olası cevap önerileri. S. Yağan Güder (Ed.), *Erken çocuklukta cinsel eğitim ve toplumsal cinsiyet* içinde (s. 29). Ankara: Eğiten Kitap.
- Büyüköztürk, Ş., Çakmak Kılıç, E., Akgün, Ö. E., Karadeniz, Ş., Demirel, F. (2015). *Bilimsel araştırma yöntemleri* (19. Baskı). Ankara: Pegem Akademi.
- Deniz, Ü. (2012). Okul öncesi dönemde cinsel kimlik gelişimi ve cinsel eğitim. Neriman Aral (Ed.), *Aile ve çocuk* içinde (s. 5-6). Ankara: Ankara Üniversitesi Basımevi.
- Dereobalı, N., Çırak Karadağ, S., Sönmez, S. (2013). Okulöncesi eğitim öğretmenlerinin çocuk istismarı, ihmali, şiddet ve eğitimcilerin rolü konusundaki görüşleri. *Ege Eğitim Dergisi*, 14 (1), 50-66.
- Eliküçük, A., Sönmez, S. (2011). 6 yaş çocuklarının cinsel gelişim ve eğitimiyle ilgili ebeveyn görüşlerinin incelenmesi. *Sosyal Politika Çalışmaları Dergisi*, 25 (25), 45-62.
- Gökdeniz, Ş. (2008). *İlköğretimde cinsel bilgiler eğitimi konusunda öğretmen ve veli görüşleri*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Uludağ Üniversitesi, Bursa.
- Gültekin, G., Ruban, C., Akduman, B., Korkusuz, İ. (2006). Çocuk ve cinsel istismar. *Adli Psikiyatri Dergisi*, 3, 9-14.
- İşler, S., Gürşimşek, A. I. (2018). 3-6 yaş çocuklarının cinsel eğitiminin gerekliliği ile ilgili ebeveyn görüşlerinin incelenmesi. *Gazi University Journal of Gazi Educational Faculty*, 38(3), 845-867.
- Kadioğlu Polat, D., Üstün Budak, A. M. (2016). Cinsel eğitimin tanımı-önemi-Türkiye’de ve Dünya’da cinsel eğitim uygulamaları. S. Yağan Güder (Ed.), *Erken çocuklukta cinsel eğitim ve toplumsal cinsiyet* içinde (s. 1-16). Ankara: Eğiten Kitap.
- Koçtürk, N. (2016). Çocuk istismarı ve ihmali. E. Baker ve T. Doğan (Ed.), *Kriz Danışmanlığı* içinde(ss.333-360). Ankara: Pegem.
- Merriam, S.B. (2013). *Nitel araştırma* (Çev.Editörü: Selahattin Turan). Ankara: Nobel Yayınları.
- Putnam, F. W. (2003). Ten-year researchup date review: Child sexual abuse. *Journal of the American Academy of Child & Adolescent Psychiatry*, 42(3), 269-278.
- San Bayhan, P., Artan, İ. (2005). *Çocuk gelişimi ve eğitimi*. İstanbul: Morpa Kültür Yayınları.
- Sevim, J. (2017). *Anne bu ne?* (9. Baskı). İstanbul: Remzi Kitabevi.
- Sungur, M. Z. (1998). Cinsel eğitim. *Klinik Psikiyatri*, 2, 103-108.

Taşçı, A. İ. (2010). *Cinsel eğitim*. İstanbul: İz Yayınları.

Tuzcuoğlu, N., Tuzcuoğlu, S. (2004). *Çocuğun cinsel eğitimi-Anne ben nasıl doğdum?*. İstanbul: Morpa.

Ünüvardır, H. (2012). *3-6 yaş çocuğunun cinsel eğitimi hakkında veli ve öğretmenlerin bilinçlilik ve tutumlarının incelenmesi*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi. Yakındoğu, KKTC.

Extended Summary

1. Introduction

Children's development consists of various developmental areas that are in constant interaction with one another. These areas are namely physical, social-emotional, cognitive, linguistic and sexual development. Even though many of these areas are regarded highly, sexual development is often regarded as not as important as other areas. Although there are many reasons for this, the feelings of shame and sin surrounding sexual education as well as people's misconception that children's sexual education is the same as adult sexuality are among the leading causes. (Acer and Artan, 2000; Sevim, 2017). As the children develop a sense of curiosity, their sexual development also gathers speed and they start recognizing their own body and coming up with questions about how they are born. While providing them with sufficient and accurate information can trigger desired results, the opposite, inaccurate or non-existent answers to their questions might backfire, triggering undesired results. It is developmentally normal and typical for children to ask questions or play games related to sex in the pre-school period (Tuzcuoğlu and Tuzcuoğlu, 2004). There are contradicting views on who should be providing the children with sexual education. While some experts argue that it is better for the parents to inform their children about sexual health, some others claim that it should be the teachers to do so (İşler and Gürşimşek, 2018). The widespread approach to this issue in current literature is that sex education should be given by the parents at home initially, and they should be reinforced by the teachers at school to attain permanent learning (Eliküçük and Sönmez, 2011). The family's positive approach to sexual education has a considerably positive effect on the child. Children frequently ask questions regarding sex in the pre-school period. Plain but scientifically correct answers should be given to the children in this period (Tuzcuoğlu and Tuzcuoğlu, 2004). As the content of their questions will vary greatly among different age groups, the content of sexual education should be tailored for their age group as well. Teachers assume one of the most crucial roles in informing the children about such topics. The teachers should be well-equipped to not only inform the children but also the parents on sexual matters (Bulut Bedük, 2016). In line with this information, the purpose of this study is to determine the pre-school teachers' perception of sexual education in the pre-school period.

2. Method

The study group of this research consists of 41 pre-school teachers employed in the 2018-2019 school year in Silopi, Şırnak, Turkey. The data in the study were collected by interview form which was formed by the researchers. The data were analyzed with descriptive analysis technique and content analysis technique.

3. Findings, Discussion and Results

This study, which focuses on the pre-school teachers' perceptions regarding sexual education in the pre-school period, has discovered that even though the teachers are sufficient in terms of teaching the children about their body, they are inadequate when it comes to answering the children's questions about their sexuality, protecting their body and informing them properly about their sexuality. The main reason for this is believed to be the cultural structure, the attitude of the families regarding sex education and also the lack of in-depth knowledge of teachers on the subject.

In terms of teaching the children about their body, more than half of the teachers are considered to be sufficient, whereas they are inadequate when it comes to answering questions about sex or teaching the children about protecting their bodies. The primary reason for this is thought to be the teachers' lack of knowledge as well as anxiety felt by them due to the parents' attitude.

When the perceptions of the families regarding sex education were analyzed, it was found that the families are anxious, negligent and uninformed about it. As the families do not show support, the teachers are insufficient to teach sex education at school. The cultural structure, as well as the taboos surrounding sex education both among teachers and families, are believed to be obstructing the implementation of such an educational program in schools.

Considering this information, the recommended solutions are listed below:

- Sexual education can be given as a separate course in Preschool Education Department of Education Faculties.
- In-service trainings can be held for pre-school teachers.
- Sexual education seminars can be held from time to time in order to inform parents about such matters.
- Sexual education program can be prepared by considering different cultural structures and included in the Preschool Education Program.

Araştırma Makalesi: Güzelyurt, T., Yalçınkaya, Ö., Saluci, Ü., Öglü, H. ve Ürüm, R. (2019). Okul öncesi öğretmenlerinin cinsel eğitime ilişkin görüşleri. *Çocuk, Edebiyat ve Dil Eğitimi Dergisi*, 2 (2), 110-122.